

вагомий соціальний капітал, що потребує уваги та застосування для всебічної вираженості рішень та гармонійного врахування у них приватних, громадських та державних інтересів.

Рациональне використання земель міста у першу чергу створюють його ландшафт, збережені зразки природної та історико-культурної спадщини. Міста, у яких вдається зберегти природні та історико-культурні компоненти у гармонійному поєднанні із зонами громадської та житлової забудови, саме й приваблюють мешканців та туристів. Такі міста мають набагато більшу інвестиційну привабливість та інтерес з боку суспільства. Природний ландшафт формується протягом багатьох тисячоліть і є сталим у своїй рівновазі. Намагання адаптувати до його реальних умов планувальну та містобудівну діяльність можна вважати одним з головних чинників сталого розвитку міст. При цьому, порушення міських процесів – геологічних, просторових та кліматичних умов, наявності та якості природних ресурсів – можуть сформувати загрози та гальмування його розвитку.

Виходячи з фактів можна відмітити, що на даному етапі ми лише наближуємося до розуміння того, що необхідною умовою сталого розвитку міст є необхідне виділення пріоритетів розвитку їх територій та окремих зон, створення сучасних планувальних рішень та пропозицій з раціонального використання земель. Особливу увагу треба, при цьому, звертати на вивченні особливостей інвестиційних показників земель конкретних міст з поглибленим дослідженням факторів впливу на їх формування.

ЭСТЕТИЗАЦИЯ АРХИТЕКТУРНЫХ ФОРМ, ОБРАЗОВАННЫХ ИЗ ТИПОВЫХ СТРОИТЕЛЬНЫХ ИЗДЕЛИЙ

И. И. РОМАНЕНКО, Н. В. МОРОЗ,

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова (г. Харьков, Украина)*

E-mail: kafedrambg@i.ua

Сборные конструкции, элементы и детали, будучи типовыми и унифицированными (стандартными) имеют строго регламентированные характеристики, что обеспечивает им гарантированное функционирование в предусмотренной проектом области. Между тем, сборные элементы имеют также свойства, не являющиеся непосредственной целью проектирования, а потому находятся вне поля зрения проектировщика. При изменении потребительского внимания на такие изделия некоторые второстепенные свойства могут стать существенными, обеспечивающими новый эффект в ином функционировании.

В многоплановой реализации типовых изделий представляет интерес - принцип (методы, приемы) «нестандартного» их применения, то есть использование в качестве и в условиях, не предусмотренных проектом. Это – не *номинальная* область реализации (типового, проектного использования), а область оригинального (эвристического) применения, т. е. *виртуальная*, появляющаяся при творческом архитектурном проектировании, и *эвентуальная*, возможная из виртуальной при определенных условиях (инженерном обосновании, архитектурном соответствии, технологическом выполнении, экономической целесообразности и т. п.).

Номинальной области формально соответствует принцип взаимозаменяемости изделий заводского производства; виртуальной и эвентуальной – разнотипности, который в аспекте «нестандартного» применения типовых изделий имеет множество архитектурно-конструктивно-технологических (АКТ-) приемов для превращения потенциальной возможности в актуальную действительность. Выявление в виртуальной области (на обобщенном принципе амбизаменяемости) типовых изделий из различных каталогов дает практические результаты – исключается специальное проектирование и изготовления нетиповых изделий, утилизируются некондиционные или избыточные (при перепроизводстве) изделия, увеличивается архитектурное многообразие, становятся более доступными цели с меньшими затратами и др. Это может относиться, например, к вертикальной планировке, инженерной подготовке или к благоустройству рекреаций (дворов, детских площадок, садоводческих участков, парков и др.), в виде различных архитектурных форм.

Известны примеры широкого применения не по прямому назначению стандартных строительных изделий – фундаментных блоков, предназначенных для ленточных фундаментов и подвальных стен зданий в качестве противовесов в подъемно-тяговых механизмах, опор для стоек для временных оград, подпорных стен и др. Используются такие свойства блоков, как легкость укладки с перевязкой швов, невозможность перемещения из-за большой массы без подъемных машин (по халатности, по умыслу), многократность использования и др. Или – асбестоцементные волнистые листы усиленного профиля для кровель в крышах зданий применяют как ограждения «холодных» сооружений, оград в усадебной застройке и т. п.

Типовые строительные изделия при новом применении в архитектурно-конструктивном (по прочности и др.) и архитектурно-функциональном (по назначению и т. п.) отношении, будучи надежно прогнозируемыми, как правило, не будут соответствовать «третьей

составляющей» известной триады – «красоте» или в архитектурно-художественном отношении. То есть характерным для архитектурных форм, образуемых «нестандартным» применением типовых изделий, является необходимость иногда в их «индивидуальной» архитектурно-конструктивной доработке и потребность, как правило, в архитектурно-художественном или дизайнерском оформлении и эстетизации.

Из изделий для сельскохозяйственного строительства по Украинскому зональному каталогу (УЗК-2), не смотря на проведенную радикальную симплификацию (стандартизацию упрощением номенклатуры изделий путем исключения их отдельных типов и типоразмеров) можно диверсифицировать (увеличить разнообразие) ряд оригинальных архитектурных форм такими приемами, как: изменение собственного типового положения элементов, нетиповое их взаимное расположение, нетиповое сочетание их между собой и т. п.

Многие архитектурные формы являются эксклюзивными. Однако, подобные решения («на применение»), можно видеть реализованными небогатыми «самобытными архитекторами», Альтернативные решения при обеспечении надежности на стадии возведения и во время эксплуатации зданий могут иметь право быть.

ПІДЗЕМНИЙ ПРОСТІР – РЕЗЕРВНА ТЕРИТОРІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТА

С. М. ЧЕПУРНА,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова (м. Харків, Україна)
E-mail:s.chepurna0274@gmail.com*

Бурхливе зростання міст, високий рівень урбанізації, збільшення кількості населення великих міст, переушільнення центральної частини міст створює дефіцит міських територій, тому освоєння і в подальшому використання підземного простору набуває величезного значення.

Використання підземного простору ведеться у створенні взаємозв'язаних між собою систем підземних, надземних та наземних споруд, з різноманітними видами та типами існуючого підземного простору, що дозволить більш раціонально використовувати міську територію, враховуючи наступні етапи розвитку міста. Це потребує розробки спеціальних розділів у структурі генерального плану та у проектах детального планування території міста.

Інтенсивне використання підземного простору є неодмінною умовою розвитку сучасного містобудування, яке дозволяє ефективно